

EUROOPA KOHTU OTSUS

20. veebruar 1979*

[...]

Kohtuasjas 122/78,

Pariisi Tribunal Administratif'i pöördumine Euroopa Kohtu poole EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel, et taotleda eelotsust seal menetluses olevas kohtuasjas, mille pooled on:

S.A. Buitoni

ja

Fonds d'Orientation et de Régularisation des Marchés Agricoles

ning mille ese on komisjoni 5. märtsi 1976. aasta määruse nr 499/76, millega muudetakse määrust 193/75, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad põllumajandustoodete sisse- ja väljaveolitsentside ning eelkinnitussertifikaatide süsteemi kohaldamiseks (EÜT L 59, lk 18), artikli 3 kehtivus ja tõlgendamine,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutcher, kodade esimehed J. Mertens de Wilmars ja Lord Mackenzie Stuart, kohtunikud A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco ja A. Tuffait,

kohtujurist: F. Capotorti,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

1. Oma 22. märtsi 1978. aasta otsusega saatis Pariisi Tribunal Administratif EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kohtule küsimuse, mis puudutab komisjoni 5. märtsi 1976. aasta määruse nr 499/76, millega muudetakse 17. jaanuari 1975. aasta määrust 193/75 (EÜT L 25, lk 10), millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad põllumajandustoodete sisse- ja väljaveolitsentside ning eelkinnitussertifikaatide süsteemi kohaldamiseks (EÜT L 59, lk 18), artikli 3 kehtivust ja tõlgendamist.

2. Euroopa Kohtu poole pöördumise otsusest on näha, et põhikohtuasja hagejale, kes oli tagatise sätte alusel hankinud sisseveosertifikaadid kolmandatest riikidest pärit tomatikontsentratsioonidele ja need litsentside kehtivuse ajal sisse vedanud, keelduti Prantsuse Sekkumisameti otsusega tagatist vabastamast põhjendusel, et ta ei olnud esitanud ametile vajalikke sisseveotõendeid määruse nr 499/76 artiklis 3 sätestatud ajavahemiku jooksul.

3. Riiklikus kohtus, kus hageja esitas hagi selle otsuse vastu, väitis hageja, et määruse nr 499/76 artikkel 3 on kehtetu, eelkõige sellepärast, et see rikub proportsionaalsuspõhimõtet, ning väitis, et see artikkel on vastuolus ühenduse tagatiste süsteemi eesmärgi ja mõttega.

4. Neid asjaolusid arvestades palus riiklik kohus Euroopa Kohtult eelotsust nimetatud artikli kehtivuse ja tõlgendamise kohta.

5. Vastavalt komisjoni 17. jaanuari 1975. aasta määrusele nr 193/75 sõltub riiklike sekkumisametite poolt sisse- või väljaveolitsentside väljastamine tagatise andmisest, nagu märgitud nimetatud määruse preambuli kuuendas põhjenduses, et tagada sisse- või väljaveokohustuse täitmine litsentsi kehtivusperioodi jooksul.

6. Määruse artikli 17 lõike 2 sätetest nähtub, et tagatise vabastamine sõltub tõendite esitamisest sisse- või väljaveoga seotud tolliformaalsuse lõpuleviimise kohta ning need tõendid tuleb esitada vastavalt artiklis 3 sätestatud reeglitele, esitades esimese koopia litsentsist, mille on kinnitanud asutus, kus need formaalsused täideti.

7. Määruse artikli 18 lõike 1 kohaselt vabastatakse tagatis „niipea kui on esitatud artikli 17 lõigetes 2 ja 3 ... nimetatud tõendid”.

8. Määruse artikli 18 lõigete 2 ja 3 alusel jäädakse kogu tagatisest ilma, kui sisse- või väljaveetud netokogus on alla 5% litsentsil näidatud netokogusest, kuid liikmesriigid võivad selle vabastada proportsionaalselt toodete kogusele, mis on võrdne vähemalt selle protsendiga, mille kohta artikli 17 lõigetes 2 ja 3 nimetatud tõendid on esitatud.

9. Määruse nr 499/76 artikliga 3 lisati määruse 193/75 artiklile 18 lõige 4, mille alusel jäädakse tagatisest ilma, kui tõendeid ei ole esitatud kuue kuu jooksul pärast litsentsi kehtivuse lõppemist, v.a vääramatu jõu juhtudel.

10. Määruse nr 499/76 preambuli kolmandast põhjendusest selgub, et see säte lisati „halduslikel kaalutlustel”.

11. Põhikohtuasja hageja väitis eelkõige, et sama karistuse kohaldamine selle sisseveokohustuse täitmata jätmise korral, mille jaoks tagatis väljastati, ja pelgalt

ettenähtud ajavahemiku jooksul korrektselt täidetud kohustuse täitmise tõendite esitamisega viivitamise korral on vastuolus proportsionaalsuspõhimõttega.

12. Oma kirjalikes märkustes väidab komisjon, et määruse nr 499/76 artiklit 3 õigustab asjaolu, et enne selle sisseviimist olid tagatisest ilmajäämise ajavahemikud liikmesriigiti erinevad, mis viis kauplejate diskrimineerivale kohtlemisele ja tagatiste süsteemi moonutamiseni, sest süsteemi eesmärk on võimaldada ühendusel teada täpselt turuolukorda.

13. Lisaks oli vaja haldustasandil seada sisse ajavahemik, mille jooksul toimikud lõplikult sulgeda.

14. Komisjon rõhutas suulise menetluse käigus siiski ka seda, kui oluline teavitav roll sisse- ja väljaveolitsentside süsteemis on kauplejate poolt riiklikele pädevatele asutustele sisse- või väljaveotehingute lõpuleviimise kohta esitatavatel tõenditel, mis on esimene koopia litsentsist, mille on kinnitanud asutus, kus täideti tolliformaalsused.

15. Riiklikud ametid ja nende kaudu ühenduse asutused saavad vaid nende tõendite esitamise kaudu täpset teavet litsentside alusel tegelikult tehtud tehingute arvust.

16. Mis puutub proportsionaalsusküsimust, siis tuleb uurida, kas määruse nr 499/76 artiklis 3 sätestatud karistus selles sättes ette nähtud tõendite esitamise ajavahemiku eiramise eest on suurem kui taotletava eesmärgi saavutamiseks kohane ja vajalik.

17. Sellega seoses tuleks ühelt poolt meenutada, et määruse nr 193/75 preambuli kuuendast põhjendusest on näha, et tagatiste süsteem on mõeldud tagama, et vabatahtlikult võetud sisse- või väljaveokohustus täidetakse selleks väljastatud litsentsi kehtivuse ajal.

18. Nagu juba märgitud, on määruse artikli 18 lõigete 2 ja 3 alusel kohustuse täitmata jätmise puhuks sätestatud karistus sisuliselt proportsionaalne täitmata jätmise määraga.

19. Teisalt ei ole määruse nr 499/76 artikli 3 sätetes, mis on tingitud „halduslikest kaalutlustest”, ette nähtud ainult tõendite esitamiseks kohustuslik ajavahemik, vaid ka kogu tagatisest ilma jäämine, kui ajavahemikust kinni ei peeta.

20. See kindel karistus, mida kohaldatakse rikkumise puhul, mis on oluliselt vähem tõsine kui selle kohustuse täitmata jätmine, mida tagatis peab tagama, ja mida sanktsioneerib sisuliselt proportsionaalne karistus, tuleb lugeda seetõttu liiga karmiks arvestades haldustõhususe eesmäärke sisse- ja väljaveolitsentside süsteemis.

21. Tõendite esitamisega viivitamise tõttu tekkinud ebameeldivusi arvesse võttes oli komisjonil küll õigus sisse viia määruse 499/76 artiklis 3 sätestatud ajavahemik tõendite esitamiseks, kuid see oleks pidanud sanktsioneerima ajavahemiku eiramise puhuks asjaosalistele karistuse, mis on oluliselt leebem kui kogu tagatisest ilma jäämine ja on sellest eiramisest tingitud praktilise mõjuga rohkem seotud.

22. Isegi kui haldustõhusus nõuab, et toimikud ei tohi jääda määramata ajaks avatuks, tuleb siiski märkida, et sellise ajavahemiku eiramine on oma olemuselt erakorraline, sest see on vastuolus asjaomase sisse- või väljavedaja huvidega, kes tavaliselt soovib tagatise vabastamist nii pea kui võimalik.

23. Seetõttu on kohane vastata riikliku kohtu poolt tõstatatud küsimusele, et määruse nr 499/76 artikkel 3 on kehtetu.

Kohtukulud

24. Kulud, mida kandis Euroopa Ühenduste Komisjon, kes esitas kohtule märkused, ei ole hüvitatavad.

25. Kuna käesolev menetlus on põhikohtuasja poolte jaoks üks osa riikliku kohtu menetluses olevast kohtuasjast, siis langetab kohtukulude kohta otsuse riiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates talle Pariisi Tribunal Administratif'i poolt 22. märtsi 1978. aasta otsusega esitatud küsimusele, otsustab:

Komisjoni 5. märtsi 1976. aasta määruse nr 499/76 artikkel 3 on kehtetu.

Kutcher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Pescatore

Sørensen O'Keefe Bosco Tuffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. veebruaril 1979. aastal Luxembourgis.

A. Van Houtte

H. Kutcher

Kohtusekretär

President